

Posudek na diplomovou práci Bc. Lenky Dvořákové

Název: Vývojová dyspraxie a hra na klavír

Studentka oboru fyzioterapie vypracovala tuto práci v dubnu 2013. Text má 97 stran. K jeho vypracování použila 57 sdělení, z toho 46 zahraničních.

Cílem diplomové práce je hodnotit úroveň motorických dovedností a identifikovat případné vývojové poruchy motoriky u dětí a adolescentů hrající na klavír pomocí diagnostické metody hodnocení motorických poruch u dětí - baterie testů Movement Assessment Battery for Children, druhé vydání – MABC-2 (Henderson et al., 2007).

Úroveň motorických dovedností těchto dětí autorka porovnávala s normami běžné populace s cílem zjistit: a) zda existují rozdíly ve výsledcích jednotlivých komponent testu MABC-2; b) zda je u dětí možné nalézt diferenci v jednotlivých složkách motoriky; c) zda existuje souvislost mezi úrovní motorických dovedností jedince v závislosti na jeho schopnosti pozornosti a d) posoudit míru pohybové aktivity vyšetřovaných dětí.

V úvodní teoretické části autorka shrnuje poznatky o vývojové dyspraxii čili vývojové poruše koordinace (DCD), o vlivu hudby na člověka a o možnosti využití hudby jako jedné z možných intervencí v léčbě motorických poruch.

Na základě prostudované literatury autorka navrhla vhodný postup pro vyšetření 25 klavíristů ve věku 8 – 20 let.

Děti rozdělila na dvě skupiny podle následujících kritérií:

- 1) 14 dětí navštěvovalo základní uměleckou školu (ZUŠ), obor hra na klavír. Výzkumu se zúčastnily děti ze ZUŠ Dunická, Praha 4 a ZUŠ Oskara Nedbala v Táboře.
- 2) 11 klavíristů studovalo obor klavír na Konzervatoři a VOŠ Jaroslava Ježka v Praze a klavíristi studující na Gymnáziu a hudební škole hlavního města Prahy se zaměřením hra na klavír.

Vyšetření autorka provedla v průběhu roku 2012 a 2013. Kvantitativně vyšetřila motorické dovednosti pomocí testové baterie MABC-2. U jednotlivých skupin zjišťovala standardní skóre jednotlivých testů (MD1, MD2, MD3, AC1, AC2, BAL1, BAL2, BAL3), dále skóre komponent (MD-SC, AC-SC, BAL-SC), standardní skóre komponent (MD-SS, AC-SS, BAL-SS) a jejich odpovídající percentil (MD-P, AC-P, BAL-P). Počítala celkové skóre (TTS) a standardní skóre (SS) a odpovídající percentil (P).

K hodnocení pozornosti využila Test d2. Byl to vždy první test z důvodu udržení potřebné pozornosti.

Poslední součástí vyšetření bylo monitorování pohybové aktivity pomocí ActiGraphu GT3X po dobu jednoho týdne. S režimem nošení akcelerometru souhlasilo 16 dětí, z toho hodnotitelných bylo pouze 10 měření. U pěti nebyl záznam počtu kroků. Data s vyplněným záznamovým listem zpracovalo Centrum kinantropologického výzkumu Fakulty tělesné kultury Univerzity Palackého v Olomouci.

K lepší orientaci v konečných výsledcích testu autorka použila tzv. semaforový systém. Pomocí barevných zón označuje pásma dítě výsledků testu. V zelené zóně jsou výsledky v mezích normy. Žlutá barva patří skupině ohrožené motorickou

poruchou s nutností dalšího sledování. Červená barva upozorňuje na jasnou motorickou poruchu.

Při hodnocení úrovně motorických dovedností u 25 probandů autorka zjistila ohrožení motorickou poruchou u jednoho probanda. U žádného probanda nebyla potvrzena signifikantní porucha motoriky. Hypotéza o rozdílnosti relativní četnosti motorických obtíží mezi klavíristy a běžnou populací nebyla potvrzena.

Průměrná úroveň celkových motorických dovedností testovaných dětí oscilovala na hranici průměru normy běžné populace. Při analýze výsledků z jednotlivých komponent testu MABC-2 autorka zjistila podprůměrnou úroveň v oblasti manuální zručnosti. V komponentách hrubé motoriky a rovnováhy zjistila nadprůměrné výkony. Dále našla signifikantní rozdíly v průměrných výsledcích mezi komponentami manuální zručnost a hrubá motorika a mezi komponentami manuální zručnost a rovnováha.

V testu pozornosti d2 autorka zjistila nadprůměrné výsledky sledovaného celkového počtu zpracovaných znaků i celkového výkonu. Prokázala také statisticky významnou korelaci mezi úrovní motorických dovedností a pozorností.

Při hodnocení míry pohybové aktivity pomocí akcelerometrů ActiGraph GT3X autorka ukázala u vyšetřovaného souboru nižší pohybovou aktivitu než je globální doporučení pohybové aktivity.

Diplomová práce přináší další tuzemské zkušenosti s hodnocením aplikace baterií testů Movement Assessment Battery for Children, druhé vydání – MABC-2 u probandů s dlouhodobým zájmem o hudbu.

K předloženému textu diplomové práce mám dotaz:

Všichni vyšetřovaní dosahovali nízká skóre v komponentě manuální zručnosti. Jistě se podílí využití jiné strategie, než na které jsou zvyklí během hry na klavír. Můžete kromě uvedené odlišné strategie a absence příležitosti pracovat s maticí a šroubkem v minulosti dále komentovat podprůměrnou úroveň v oblasti manuální zručnosti?

Požadovaného cíle studentka dosáhla, osvojila si metodický postup pro hodnocení probandů a zhodnotila nálezy u klavíristů. Při porovnání výsledků zjistila určité změny. Velkým přínosem pro studentku byla možnost seznámit se se způsobem vyšetření hrubé motoriky, pozornosti a pohybové aktivity. Studentka měla možnost jednat s probandy i jejich rodiči.

Práci jednoznačně doporučuji k obhajobě a hodnotím ji stupněm výborně.

V Praze dne 12. května 2013

MUDr. Josef Kraus, CSc.

